

הלומדים סודות התורה משולים לכוכבים תמיד עומדים וקיימים

וְרָא דְמִלָּה, וְמִנִּין דְּאַשְׁתַּכַּח עִמָּהוֹן, לֹא תִקַּח הָאֵם

וסוד הדבר שפעמים היא מצויה עימהם, הוא מש"כ 'לא תקח האם' מאחר שאז

האם שהיא השכינה היא מצויה עימהם. **וְמִנִּין דְּלֹא אֲשַׁתַּכַּח עִמָּהוֹן,**

שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וסוד הדבר שפעמים היא לא מצויה עימהם, הוא מש"כ

'שלח תשלח את האם', דהיינו שאז האם שהיא המלכות היא משולחת מהם והיא לא מצויה

עמהם. **אֶפְרָחִים אֵלֶיךָ מֵאִרֵּי מִשְׁנָה. אוּ בִיזִים, מֵאִרֵּי**

מִקְרָא בְּאֵלֶיךָ דְּלֹא קִבְעִין לְמוֹדֵייהוּ, שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת

הָאֵם והנה מש"כ אפרוחים פירושו שהם בעלי המשנה, ומש"כ או ביצים פירושו שהם

בעלי המקרא, והכוונה על אלו שאינם קובעים את לימודם, ולכן הוא סוד 'שלח תשלח את

האם' כי אז האם שהיא השכינה היא לא מצויה עימהם. **אַבְל בְּאֵלֶיךָ דְּקִבְעִין**

לְמוֹדֵייהוּ, לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים אמנם אלו שהם קובעים את

לימודם, נאמר בהם 'לא תקח האם על הבנים', מאחר שהאם שהיא השכינה היא מצויה

תדיר ביניהם. **וְאִית מֵאִרֵּי הַלְכוּת, דְּדִמְיִין לְכַבֵּיָא** והנה יש בעלי

הלכות הלומדים את סודות התורה שהם משולים לכוכבים, **הֵדָא הוּא דְּכִתִּיב,**

(דניאל יב) וּמִצִּדִּיקֵי הָרַבִּים כְּכֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד וזהו מש"כ

'ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד', דהיינו שהם אלו שהם בבחינת כוכבים והם מצויים

עם השכינה לעולם ועד. **לֹא כְּכֹכְבִּים, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן** (ישעיה לד)

וְכָל עֲבָאִים יְבוּל. אֵלָּא פְּאִינוֹן כְּכֹכְבִּיָא דְּעֵלְמָא דְּאֵתִי,

דַּאִינוּן לְעוֹלָם וָעֶד קִיַּיִמי תִּדְרִיר וְהֵם לֹא כְּכּוֹכְבִּים שְׁנֹאמַר בָּהֶם 'וּכְל

צְבֹאִים יִבּוּל' אֲלֵא הֵם כְּכּוֹכְבִּים שֶׁל הָעוֹלָם הָבֹא שֶׁהֵם לְעוֹלָם וָעֶד עוֹמְדִים תָּמִיד.

אֵין שִׁיךְ תּוֹאֵר אָדָם אֲלֵא רַק בִּישְׂרָאֵל

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם וּמִשׁ"כ 'וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם' פִּירוּשׁוֹ

שֶׁאִמְרָה הַבִּינָה הַנִּקְרָאת אֱלֹהִים לֹ"ק דז"א נַעֲשֶׂה אָדָם, (בְּרֵאשִׁית א)

בְּתֵר דַּאֲשְׁלִימוּ לַעֲבִידַתִּיהוּ כָּל אוֹמֵן וְאוֹמֵן, אָמַר לוֹן

קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, אוֹמְנוּתָא חֲדָא אֵית לִי לְמַעַבְד,

דִּיֵּהָ שׁוֹתְפָא דְכָלָנָא וְהִנֵּה לֵאחֹר שֶׁהִשְׁלִימוּ כָל אוֹמֵן וְאוֹמֵן מו"ק דז"א אֵת

מִלֵּאכְתֶּם בִּשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אִזּוֹ אָמַר לָהֶם הַקִּב"ה שֶׁהוּא הַבִּינָה שִׁישׁ לִי עוֹד אוֹמֵן אֶחָד

לַעֲשׂוֹת שְׁכוּלְנוּ נִהִיָּה שׁוֹתֵפִים בּוֹ. אֶתְחַבְּרוּ כָּלְכוּ בַּחֲדָא, לְמַעַבְד

בִּיָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחוּלְקָא דִּילִיָּה, וְאַנָּה אֶשְׁתַּתַּף

עִמָּכּוֹן, לְמִיָּהֵב לִיָּה מִחוּלְקָא דִּילִי וְלִכְן תִּתְחַבְּרוּ כָּל אֶחָד מִהו"ק

כֹּאחֵד, בְּכַדִּי שְׁכַל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ מִהַחֲלָק שְׁלוֹ, וְכֵן אֲנִי אֶשְׁתַּתַּף עִמָּכֶם בְּכַדִּי לַתֵּת

לוֹ מִהַחֲלָק שְׁלִי שֶׁהוּא הַנִּשְׁמָה שֶׁמִּהַבִּינָה. וְהִיָּינוּ נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ

בְּדִמוּתֵנוּ. וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, דִּלִּית אָדָם אָלֵא יִשְׂרָאֵל וְזִהוּ

מִשׁ"כ 'נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ' וּבִיָּאֲרוּ חז"ל שֶׁאֵין שִׁיךְ תּוֹאֵר אָדָם אֲלֵא רַק בִּישְׂרָאֵל

כִּי זֶהוּ מִשׁ"כ 'נַעֲשֶׂה אָדָם', הֲדָא הוּא דְכִתְיָב, (יִחְזַקְאֵל לֵד) וְאַתָּן צֹאנִי

צֹאן מִרְעִיתִי אָדָם אֶתֶם. אֶתֶם אָדָם, וְלֹא עוֹבְדֵי

כּוֹכְבִּים וּמִזְלֹת וְזִהוּ מִשׁ"כ בַּפְּסוּק 'וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מִרְעִיתִי אָדָם אֶתֶם' וּדְרִשׁוּ

הַלִּימוּד הַיּוֹמִי

לַעֲנֵי רַחֵל בַּת לֵאה ע"ה וְלַעֲנֵי יִשְׁשֹׁכָר בֶּן שְׂאוּל ז"ל

חז"ל אתם אדם ולא שאר האומות נקראים אדם [צג]. **וּבְגִין דָּא** (תהלים קמט)
יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשִׂיו ומשום כך נאמר 'ישמח ישראל בעושיו', דהיינו שישמח
 ישראל מפני שכל הו"ק השתתפו בעשייתו.

רשב"י גילה שהתנא שאמר את סודות התורה בענין נעשה אדם הוא רעיא

מהימנא

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאִי הָהוּא תָנָא דְּאַתְפְּמַר
בְּפִלְע דְּהוּיָא אָמַר דָּא והנה מבואר לעיל רי"ט ע"ב שבעוד

שאמר הרעיא מהימנא את הסודות האלו התכסה ונעלם מהם הרעיא מהימנא בתוך איזה
 סבא שהוא היה נשמה משאר הנשמות, ואז המשיך הרעיא מהימנא לדרוש בסודות בהסתר
 בתוך אותו סבא לפני רשב"י, עד שלבסוף גילה זאת רשב"י מתוך הענין הדרוש, ולכן עתה
 אמר המאור הקדוש רשב"י שודאי אותו התנא שאמר את הדרוש הזה של 'נעשה אדם' הוא
 נשמת הרעיא מהימנא, שהוא הסתתר בסלע שהוא מלשון צלע שהיא המלכות הנקראת
 צלע של ז"א, שהוא מקום שאין בו אחיזה לנחש כלל והוא אמר את זה הדרוש של 'נעשה
 אדם', **וְכָתִיב בִּיה אֵיתָן מוֹשְׁבָךְ וְשִׁים בְּפִלְע קִנְךְ. דְּתִלְת**

אור הרשב"י

תואר אדם שאי אפשר לכנתו בלשון רבים
 לומר אדמים אלא רק בלשון יחיד אדם
 מאחר שהם באחדות אחת, ומשא"כ אומות
 העולם שייך בהם רק תואר אנוש גבר וכדו'
 שאפשר לכנותו בלשון רבים אנשים, גברים,
 והוא בגלל שהם לא עם אחד.

[צג] כדאיתא בבבא מציעא דף קיד עמוד ב'
 דתניא, רבי שמעון בן יוחי אומר: קבריהן של
 נכרים אין מטמאין, שנאמר ואתן צאני צאן
 מרעייתי אדם אתם – אתם קרויין אדם, ואין
 נכרים קרויין אדם.
 והיינו שישראל הם עם אחד ולכן שייך בהם

הלימוד היומי

לע"נ רחל בת לאה ע"ה ולע"נ יששכר בן שאול ז"ל

אֲבָהֶן נִקְרְאוּ אֵיתָנִים, וְרַב־יַעֲקֹב אֵיתָן מוֹשֶׁבֶךְ. דְּבִיהַ
מִתִּישָׁבָא הֵלְכָה, דְּאֵתָמַר בָּהּ הֵלְכָה לְמֹשֶׁה מְסִינִי כִּי עַל

הרעיא מהימנא נאמר 'איתן מושבך ושים בסלע קנך' כי הנה ג' האבות הם נקראים איתנים

[ד] וזה הרביעי הוא נשמת משה רבנו שנאמר בו 'איתן מושבך', מאחר שבו מתיישבת

ההלכה שמצדה השכינה שבה הוא סוד הלכה למשה מסיני, דהיינו שהשכינה הנקראת

הלכה היא מתיישבת בסוד הדעת שבה אחוז משה רבנו. דְּאִיהוּ אֶתְפִּשֵׁט עַל

שְׁתֵּין רַבּוּא דִּישְׂרָאֵל, וְנִהִיר לֹזַן בְּאוֹרֵייתָא, כְּשִׁמְשָׁא

(לְסִיחָרָא) דְּאֵתְכִפִּי בְּלִילִיָּא, וְנִהִיר לְכָל כְּכַבֵּיָּא וּמִזְלֵי וְהֵנָּה

נשמת משה רבנו היא מתפשטת בתוך ששים רבוא נשמות ישראל בכל דור ודור, ועי"כ הוא

מאיר להם בתורה כדוגמת השמש שמאירה לירח מתי שהיא ניכסת בלילה, שבוה היא גם

מאירה לכל הכוכבים והמזלות. וְלִית לִילִיָּא אֶלָּא גְלוּתָא, וְאִיהִי

שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל (ישעיה כא)

הגלות וכמש"כ 'שומר מה מלילה שומר מה מליל' [צה], דהיינו שבעת הגלות המשולח

ללילה, מתפשטת נשמת משה רבנו להאיר את עיני ישראל בתורה. וְאֵתְגַלִּיָּא

אור הרשב"י

מקפץ על הגבעות. מדלג על ההרים – בזכות

אבות, מקפץ על הגבעות – בזכות אמהות.

[צה] וביאר פשט הפסוק הוא שבעת שיבוא

האויב וישימו שומרים בעיר ובני העיר יקומו

ויסובבו בעיר וישאלו לשומר ויאמרו אתה

שומר מה היה בלילה אם בא האויב, ומש"כ

שומר מה מליל פירושו שדרך השואלים

ומתפתחים לכפול אמריהם (מצודות).

[ד] כדאיתא בראש השנה דף יא עמוד א'

רבי אליעזר אומר: מנין שבתשרי נולדו אבות

– שנאמר ויקהלו אל המלך שלמה כל איש

ישראל בירח האתנים בחג – ירח שנולדו בו

איתני עולם. מאי משמע דהאי איתן לישנא

דתקיפי הוא – כדכתיב איתן מושבך, ואומר

שמעו הרים את ריב ה' והאתנים מוסדי ארץ,

ואומר קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים

הלימוד היומי

לע"נ רחל בת לאה ע"ה ולע"נ יששכר בן שאול ז"ל